

גליון 496
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מפני היראה אמנע מלהורות תורת ה'?
פעם אחת הורה ריש לקיש, נשיא שחטא מלקין אותו. כאשר יצאו עבדי הנשיא לאסור את ריש לקיש על פגיעתו בכבוד הנשיאות, ברח ריש לקיש לעיר מגדל, למחר כשנתוועד ר' יהודה נשיאה עם רבי יוחנן בבית המדרש, ביקש הנשיא מרבי יוחנן לומר דברי תורה, התחיל רבי יוחנן מטפח ביד אחת אמר לו הנשיא וכי ביד אחת מטפחין? אמר לו רבי יוחנן וכי אני לבדי בלי ריש לקיש, אוכל לדרוש? באותה שעה הבטיחו הנשיא לצאת בכבודו ובעצמו לקראת ריש לקיש, כשבא אליו הנשיא קיבל ריש לקיש את פניו ברוב כבוד ואמר לו: דומה אתה לבוראך, שכאשר בא הקדוש ברוך הוא להוציא את ישראל ממצרים, לא שלח לא שליח ולא מלאך, אלא בא בכבודו ובעצמו. לשאלת הנשיא מה ראה על ככה להורות את ההוראה המשפילה כל כך את כבוד הנשיאות. השיב, מה אתם סבורים, שמפני היראה אמנע מלהורות תורת ה'?

(ירושלמי סנהדרין פ"ב ה"א)

פרשת השבוע

אחר הסעודה בעת שהרבי נכנס לחדרו, עמד על יד הדלת, וחזר לעצמו כמה פעמים מאמר רשב"י הנ"ל, הלכה בידוע וכו' אלא שנכמרו רחמיו וכו'. למחרת כשהבחור הנ"ל הלך להיבחן, כשנכנס לחדר הבחינה, מצא את הרופא הרשע הנ"ל יושב על כסאו בגאווה ועזות, מעשן וקורא עיתון, ובכעס עמד לקראת הבחור. והבחור פרץ בבכי חזק, עד כדי כך שלא היה יכול להוציא מלה מפיו, ובקושי גדול עלה בידי הרופא להשתיקו, עד שסיפר לו על מצבו העגום עם אבותיו. ולשמע זה אחז בו הרופא והוליכו החוצה, ודחפו מן המדרגות של הבית ואמר, בלע"ז, מה יש לעשות עם היהודים שאינם יכולים לעשות עבודת המלך. ומיד רץ הבחור לביהמ"ד של ה"דברי חיים" לבשר את הבשורה הטובה. אז הבינו כוונת הדיבורים על מאמר רשב"י הנ"ל שנכמרו רחמיו.

וירץ עשו לקראתו וכו' וישקוהו אמר רשב"י הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה, ונשקו בכל לבו.
מסופר: פעם בסעודת ליל הושענא רבא אצל הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א, נכנסה אשה בקול מר בוכה, שבנה היחידי המפרנס אבותיו לעת זקנותם, נמצא בסכנה שיתגייס לחיל הקיסר, ולמחרת תהיה בחינתו, והרופא הצבאי ידוע לרשע גדול ושונא ישראל. והיא מבקשת ברכה והבטחה מהצדיק שבנה ישתחרר. והרבי השיב, שעתה אין הזמן מוכשר לענייני הפרט, רק לענייני הכלל. והיא באחת, ובמר לבה לא רצתה לצאת, והצדיק חזר על דיבורו כמה פעמים. ובנו הרה"ק מקשאנוב זיע"א שישב על יד אביו הקדוש, השיב לה ברכתו בכדי להרגיע אותה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:16 ת"א: 5:18 ר"ת: 5:51

פרשת וישלח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:02 ת"א: 4:17

המגיד הקדוש הניח משקפיים על עיניו, ולאחר רגע אמר, לפני ימים אחדים היה בנך חולה מאוד, וחייו עמדו בסכנה, אולם אל דאגה, ברוך ה' נחלץ בנך ממחלתו, והוא עתה בריא לגמרי. הבטתי במגיד בתדהמה, לרגע לא פקפקתי בנכונות דבריו, ובליבי הודיתי להשי"ת על החלמת בני. כשתחזור לסלוצק, הוסיף המגיד ואמר, תהיה עד למגיפה קשה המשתוללת שם, ופוגעת בילדים רבים רח"ל, תמצא את בני העיר נבוכים ומבולבלים, חוקרים ומחפשים אחר הסיבה הרוחנית למגיפה.

המגיד הקדוש הביט קדימה בעיניו הקדושות כצופה למרחוק והמשיך, למחרת שובך תשתתף בשמחה של מצווה, וגם שם יעסקו הכול בעניין המגיפה הנוראה והמסוכנת. באיזה שהוא שלב יפילו את החשד על איש פלוני, והכול יאשימו אותו בהתפרצות המגיפה, אולם דע לך, כי אדם זה כלל אינו נושא באחריות למגיפה, וכשיקום אחד המסובים וירצה להכותו, התייצב על רגליך, אחוז בידו וגער בו, כי הוא הוא החוטא האמיתי שהמיט אסון על כל עירו.

למחרת בבוקר המשכתי בדרכי, נתון תחת הרושם העז שעשו עליי הפגישה הלא מתוכננת עם המגיד הקדוש, והדברים שאמר לי בלילה. שבתי לסלוצק אפוף תהיות ומחשבות. עם הגיעי לעירי נודע לי מיד כי אכן מגיפה מסוכנה ביותר משתוללת בעיר ופוגעת בילדים הרכים. נכנסתי לביתי, שם גם נודע לי, כי בני הקטן אכן נדבק במגיפה וחייו היו בסכנה של ממש, אלא שבשלב מסוים באופן שאיש לא ידע להסבירו, החלים לגמרי ממחלתו. על בשורה טובה זו הודיתי להשי"ת בהתרגשות. באותה שעה ידעתי בביטחה, כי גם יתר דברי המגיד עומדים להתקיים. בהמשך היום הודיעו לי על ברית מילה שתתקיים למחרת, לבנו של אחד מנכבדי סלוצק, באתי לסעודת הברית, ומטבע הדברים הכול עסקו בנושא המגיפה שהטרידה את שלוות כל בני העיר,

יהודי בשם ר' אליהו שהיה מוקני סלוצק ומנכבדיה, קם לפתע ממקומו ואמר, סבור אני כי איש חוטא אשר נכשל בעוון חמור ונורא מתהלך בקרבינו, ובעטיו באה עלינו כל הרעה הזאת, כל היושבים סביב הנהנו בהסכמה. פתאום עבר רחש בקהל, 'מוטל', 'מוטל', הוא החוטא. מוטל הוא אדם פשוט שאינו מרבה להיראות בין הבריות, גם בבית הכנסת כמעט שאינו מראה את פניו. חוזר בתשובה והסר מעלינו את המגיפה הארורה, קרא לעברו לפתע אחד המסובים. קולות נוספים בקהל חחרו והחזיקו אחריו, מוטל ישב דומם חיוור כסיד.

כיצד עצר המגיד הקדוש את המגיפה

סיפור זה התרחש בעת הפציע שחר החסידות, סוחרים מכל רחבי אירופה נהרו מדי שנה אל היריד השנתי הגדול בקניגסברג, וביניהם קבוצת סוחרים מערי ליטא. באחת הפעמים בה ישבו הסוחרים לשיחת מרעים, עלה נושא החסידות ודרכה על לשונם של הסוחרים שהתקבצו ליריד, ממיינסק, מקובנה, מפינסק ומסלוצק. החלו הסוחרים מדברים סרה בחסידות ובמנהיגיה, לעומתם, הסוחר שהגיע מסלוצק, שתק ולא התערב בשיחה.

לפתע הזכיר אחד מהחבורה את שמו של המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א (יומא דהילולא י"ט כסלו), ונימת ביטול ליוותה את דבריו. עד כאן. הודרו הסוחר מסלוצק להסותו, על המגיד ממעזריטש אסור לפצות פה. בדבריו אלה עורר עליו הסוחר את פליאת חבריו, הגם אתה נתפסת בעדת החסידים? שאלוהו בנימת תוכחה. הסוחר מסלוצק שתק, תר אחר מילותיו, הקשיבו ואספר לכם מעשה שאירע זה לא מכבר בעירנו, ואתם תשפטו בעצמכם, אמר כעבור רגע לחבריו, והחל לספר:

לפני כמה חודשים יצאתי לרגל עסקי למסע ארוך. לילה אחד טעיתי בדרכי וסטייתי ממסלול נסיעתי המתוכנן, הגעתי לעיירה יהודית שאת שמה לא ידעתי, חיפשתי בית לעבור בו את הלילה, ניגשתי לבית הראשון שבקע ממנו אור, הקשתי על הדלת והוזמנתי פנימה. רק אז נודע לי כי הגעתי למעזריטש, ולא זו בלבד, אלא שמבין כל הבתים במעזריטש, נקלעתי דווקא לביתו של בכיר תלמידי הבעש"ט הקדוש זיע"א, הלוא הוא המגיד בכבודו ובעצמו. הוגשה לי ארוחה מזינה, ואני סעדתי את ליבי. לפתע יצא המגיד מחדרו וניגש אלי. די במראהו בלבד, כדי להטיל חרדת קודש על סביבתו. הוא נתן בי מבט חודר והושיט לי יד, "שלום עליכם ר' יהודי" אמר. "עליכם השלום" השבתי בהיסוס.

המגיד שאל אותי לשמי ולמקום מגורי, וענית לו. ואז אמר, אין דבר בעולם שהוא לא בהשגחה פרטית, אם התגלגלת לכאן, אין זה לחינם, שמא יש דבר כלשהו בעירכם הדורש תיקון? שאל. שתקתי, למעשה, עזבתי את עירי כמה שבועות קודם לכן, ולא ידעתי אל נכון מה מתרחש בה באותו הזמן. מסיבה זו אף לא ידעתי על המגיפה הקשה שפרצה בסלוצק, רק כמה ימים קודם, מגיפה שפגעה בעיקר בילדים הקטנים.

צפישל ונמשל

כי יעמוד לימין אביון

יהודי אחד כנהפך עליו הגלגל ירד לא עלינו מכל נכסיו התאונן לפני בעל הרה"ק ה'חפץ חיים' זיע"א על קשי גורלו כי נטל עליו לחיות הוא ואנשי ביתו בעוני ובדחוקות. ביקש החפץ חיים לנחמו וסיפר לו משל זה: באחת הערים היו שני עשירים אחד היה בעל חמישים אלף רובל ואילו השני היה רק בעל עשרים אלף, באו והלשינו עליהם לפני המלכות שזייפו שטרות כסף וחבשו את שניהם בבית האסורים, ושם ישבו זמן רב עד לבירור דינם, אין צריך לומר שבמשך זמן זה נתרששו שניהם ונתמעט הונם, לראובן בעל חמישים האלף לא נשתיירו אלא עשרים אלף ולשמעון נשתיירו אלפיים בלבד, שכן בני משפחותיהם פיזרו ממון רב בהשתדלויותיהם לזכותם בדין. משהגיעה שעת המשפט לקחו השנים והעמידו לעצמם סניגורין ידועי שם שיטענו טענותיהם בפני השופטים, ברם שמעון הנ"ל בעל האלפיים מודע ומכיר היה לאחד השרים, ונתרצה אותו שר להיות לו גם הוא טוען לזכות בבית הדין. יום אחד בהיותם שניהם בבית הסוהר, פתח שמעון בעל האלפיים ואמר לראובן בעל עשרים האלף, יודע אני שמצבך טוב פי עשרה ממצבי אני, לך נשתיירו עוד עשרים אלף רובל, וכשתצא לחופשי תוכל להתחיל עסקך מחדש, ברם אני שנשתייר לי סכום מועט מה אוכל לעשות? אומר לו ראובן טעות היא זו בידך, מצבך טוב יותר, אמנם כסף מועט נשאר לך, ברם כנגד זה יש לך שר גדול וחשוב שיטען לזכותך, ובוודאי יעלה בידו להוציא כאור משפטך ולהתירך מבית האסורים. ואילו אני, מה בצע בעשרים אלף הרובלים שיש לי בשעה שתקותי לזכות בדין קלושה היא ביותר, שכן הסניגור שלי פחות הוא במעלה הרבה משלך, והשופטים לא ישעו לדבריו, ואף ההוכחות שבידי לזכות אינן חזקות ביותר, ואם יחייבוני חס וחלילה בדין, תרד ממילא כל שארית הוני לטמיון, ואילו אתה כשתצא לחופשי, יהיו לך לפחות אלפיים אלה שנשתיירו לך.

ובכן הבה נתאר לעצמנו המשיך החפץ חיים ואמר לאותו עני, שיש ליהודי דין תורה והרמב"ם נתרצה להיות לו טוען בבית הדין, הלא יהיה אותו יהודי רואה עצמו בר מזל, וכי קלה זו בעיניכם שיהא הרמב"ם טוען בדין? ברם אף על פי כן לא יוכל להיות סמוך ובטוח שיוכה במשפט, שהרי אפשר שלא ימצא לו כלל צד זכות, וכן יהיה אפילו יעמיד לו טוען גדול שבגדולים, אמורא או תנא, או אפילו נביא, שכן יודעים אנו כי אפילו משה רבינו בכבודו ובעצמו, לא תמיד עלה בידו ללמד זכות על ישראל, אבל אם השי"ת בכבודו ובעצמו כביכול, יטען לזכותו של אדם, כלום יש ספק כלשהו שיוכה אותו אדם בדין, והלא מקרא מלא הוא (תהילים ק"ט) "כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו", אם הקב"ה בכבודו ובעצמו עומד לימין עני, וטוען לזכותו כדי להצילו מידי שופטיו, כלום יש דבר גדול מזה? עתה בוא והגע בעצמך ערכו של מה גדול יותר, ממונם של עשירים או זכות זו של עניים שהוא יתברך עומד לימין.

והנה קם ממקומו שמעון מעשירי העיר, וניגש אל מוטל, הוא הניף יד באוויר במטרה להנחית על לחיו סטירה הגונה, בראותי כיצד כל דבריו של המגיד ממעורר שיש מתאמתים מול עיניי, אזרתי עוז ותפסתי בכוח בזרועו של שמעון הגביר, שקרן ורשע, הרעמתי עליו בקולי, הודה על האמת כי אתה הוא החוטא הגדול, התוודה על מעשיך במקום להטיל רפש באדם אחר.

דממה מתוחה השתררה במקום, שמעון הגביר הביט בי מוכה הלם, החזרתי לו מבט קשה ולא הסרתי עיניי מעיניו, עד אשר נשבר וצנח על כיסא סמוך, חלפו עוד כמה רגעים של ציפייה ודריכות, לפתע פרץ שמעון בבכי, הוא החל להתוודות כי אמנם נכשל בעוונות חמורים ביותר. לבסוף ביקש את מחילת הכלל, והתחייב קבל עם ועדה לשוב בו מדרכו הרעה.

בבת אחת שב הצבע לפניו החיזיונות של מוטל האומלל, ובתוך כך הופנו כל המבטים אלי, רוח הקודש? השתאו הכול, אמנם כן, עניתי, אך לא שלי היא רוח הקודש, אלא של המגיד הקדוש ממעורר שיש. מיד סיפרתי להם כיצד התגלגלתי בבלי דעת לביתו של המגיד, וכיצד כל אשר אמר לי באותו לילה, קם והיה.

הנוכחים היו אחוזי השתוממות, חיש מהר נפוץ דבר המעשה בכל סלוצק, ומאו נזהרים בעירנו מלפגוע בכבודו של המגיד הקדוש ממעורר שיש, כמובן שלאחר מה שקרה, נעצרה המגיפה לרווחתם של כולם. סיים הסוחר מסלוצק את סיפורו.

חבריו הסוחרים הקיפו אותו בשתיקה, נתונים עדיין תחת רושם סיפורו המופלא, נו מדוע אתם שותקים? סנט בהם חברים הסלוצקאי, הגם אתם נתפסתם?

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אכ"ר

צ'ין אדם לחברו

אוהב שלום ורודף שלום

כותב הרה"ק רבי חיים פלאג'י זיע"א בספר 'רפואה וחיים' וזה לשונו: כי אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי, כי כל איש ואשה, משפחה ומשפחה, מדינה ומדינה, עיר ועיר, שהיו ביניהן מחלוקת, לא יצאו נקיים הב' כיתות, ולקו בין בגופן ובין בממונם. ומי שיש בו דעת יעמיק בזה מאד, ולעולם יוותר משלו, בין בגופו ובין בממונו, ויצא הפסדו בשכרו, שיהיה לו שכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא, מסיבת כי היה אוהב שלום ורודף שלום

אל תמנע מבנך מצות כיבוד אב

מעשה באיש זקן שבא אצל הרה"ק רבי שמואל סלנט זיע"א ואמר לו, יש לי בן יחיד בחו"ל, ועתה קיבלתי ממנו סכום כסף הגון שיש בו כדי לסעוד אותי במצבי הקשה לעת זקנתי, אולם יודע אני לדאבון הלב שבני זה אינו שומר שבת, ולכן לבי נוקפני וחושש אני ליהנות מכסף זה, שבודאי בא לידי באיסור, ובדעתי לשגרו אליו בחזרה. התבונן רבי שמואל בפני האיש הנבוך והשיב לו, מובא במדרש, שיעקב אבינו בא ללכן בידיים ריקניות, לפי שרדף אליפו בן עשיו במצוות אביו אחרי יעקב להרגו, והשיגו, ולפי שגדל אליפו בחיקו של יצחק, נמנע מלפגוע ביעקב. אך שאל אליפו את יעקב מה אעשה עם ציווי של אבא? ויעקב אמר לו, טול כל מה שבידי, ועני חשוב כמת. נשאלת השאלה, המשיך רבי שמואל, מדוע לא ניסה יעקב

לטעון באוני אליפו, כי אסור לו לקיים מצות אביו, כיון שהיא נוגדת צו עליון של הקב"ה שאסור להרוג אדם, אלא כיון ששמע יעקב שמצוות כיבוד אב כה יקרה לאליפו, אמר בלבו, מוטב שאתן לו כל מה שבידי. ולא אמנע ממנו לקיים מצוה יחידה זו, שהוא דבר שקיים בכל נפשו ומאודו. ואף אתה, סיים רבי שמואל, נהג בדרך שהלך בה יעקב אבינו, בנך דבק עדיין במצות כיבוד אב, אל נא תמנע ממנו לקיים כראוי מצוה גדולה זו, הנך יכול להשתמש בכסף ששלח לך הבן ללא כל חשש ופקפוק.

מצוה בו יותר מבשלוחו

מסופר: כמו ביתם של רבים מצדיקי וגדולי ישראל בכל הדורות, גם ביתו של הרה"ק רבי יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין זיע"א היה פתוח לכל עובר ושב, הוא השתדל בעצמו לשמש את אורחיו, ואפילו את הפשוטים שבהם. מעשה בעני שבא אל הרבי, והלך הצדיק בעצמו, ושימש אותו והביא לו סעודה לאכול, אחרי שאכל ושתה, הוציא הרבי את הכלים הריקים מחדרו למטבח, תמה העני: ילמדנו רבינו מה שהרבי בעצמו טרח בהכנסת אורחים, אני מבין כדי לקיים מצוה בו יותר מבשלוחו, אבל למה טרח בעצמו להוציא הכלים? זאת לא אבין, והרי יש לו משמשים בביתו. השיב ה"חווה" הקדוש: הרי הוצאת כף ומחתה מקודש הקודשים ביום הכיפורים היתה אף היא עבודה מכובדת לכהן גדול.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ט"ז כסלו

הרה"ק רבי מנחם מאמשינוב ב"ר יעקב דוד (תרע"ח)
הרה"ק רבי שאול ידידיה אלעזר ב"ר ישראל ממודוץ
(אמרי שאול - תש"ח)

יום ראשון י"ז כסלו

הגה"ק רבי יוסף יוול הורביץ הסבא מנובהרדוק (תר"פ)
יום שני י"ח כסלו

רבינו אברהם בן משה (בן הרמב"ם - ד"א תתק"ז)

הרה"ק רבי ברוך ממעובו ב"ר יחיאל מיכל

(תקע"ב)

יום שלישי י"ט כסלו

הרה"ק רבי דוב בער ב"ר אברהם (המגיד ממעוריטש

(תקל"ג)

יום רביעי כ" כסלו

הרה"ק רבי משולם פייביש ב"ר דוב בעריש מקרעמניץ
(משנת חכמים - תקל"ה)

הרה"ק רבי בנימין זאב וואלף הלוי ב"ר שמואל

מבאלטא (תקפ"ו)

הרה"ק רבי דוב בעריש מאושפיצין ב"ר משה (תלמיד

החווה - תקצ"ח)

הרה"ק רבי ברוך מויוניץ ב"ר מנחם מענדל (אמרי ברוך

- תרנ"ג)

יום חמישי כ"א כסלו

שמעון בן יעקב משבטי קה (ב"א - שי"ד)

הרה"ק רבי נפתלי ב"ר יחזקאל שרגא משינאווא

(איילה שוחה - תרכ"ד)

כ"ב כסלו

רבי אליעזר אשכנזי ב"ר אליהו (מעשי ה-שמ"ו)

(הרה"ק רבי פינחס מאוסטראה בן הייבי

ר' יעקב יוסף (תקס"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הבן רבינו שלום שליט"א
פרס"ם "גם אני אודך" רפורם יוסף חרש" על המערים.

המפסיק ממשנתו (ח')

עד כמה חייבים להיזהר אותם המבקשים דבר מה בבית המדרש, אפילו דבר קטן ביותר, כגון עט לכתוב, או לפרוט מטבע וכדומה, שיוזרו להתבונן תחילה מי ברגע זה אינו לומד, ואליו לפנות, ולא לפנות למי שמודמן לפנייהם אף שלומד, ואם כולם לומדים, עדיף שיפנה למי שלומד לבדו, ולא יפנה לשנים הלומדים בחברותא, כי מוטב שיבטל אחד ולא שנים. וצריך להתבונן אם מותר לו על פי דין להפסיק האדם הלומד לצורך מבוקשו, וגם לא ניתן לדיחוי לאחר זמן. (ספר בנין עולם, פרק ב', אות ו')

לכות החתן ר' אהרן לינדנפלד הי"ד
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
בנין עדי עד וקשר של קיימא
דורות ישרים ומבורכים שמחה ונחת

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"
הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת
רכב בכל הארץ ומכל החברות
052-7655-222